

Kunsthhaus Graz

Dodatne informacije

Kunsthhaus Graz
Lendkai 1, 8020 Graz, Avstrija
www.museum-joanneum.at

kunsthhausgraz@museum-joanneum.at
Telefon +43-316/8017-9200

Berlinde De Bruyckere Leibhaftig

Dela Berlinde De Bruyckere nas soočajo z globokimi človeškimi občutji. *Leibhaftig* je naslov razstave, ki razstavni prostor Space01 spreminja v kontemplativni kraj premen in v biomorfno obliko prostora vnaša vzvišenost, ki še podkrepi emocionalni vpliv razstavljenih del. Travelator s svojimi visokimi stenami razpolavlja prostor na njegovi najvišji točki in s tem podčrtuje s kontrasti bogato dvojnost, ki pogojuje umetničin svet.

Dela Berlinde de Bruyckere nas sooča z globokimi človeškimi občutji, njena dela majejo ustaljena prepričanja. Dozdeva se nam, da poznamo vire, iz katerih črpa - enkrat so nedvomno mitološki, umetnostnozgodovinski ali pa izhajajo iz sodobnih medijev. Pogosto so tako medsebojno prepleteni, da jim v njihovi mnogopomenskosti z besedami enostavno nismo kos. Osrednja tematika njenih del je poglobljanje v končnost telesnega, osvetlitev človeške mesenosti v telesu. Telesnost se skriva tudi v opazovanju in intuitivnem razumevanju človeške mesenosti v trpljenju. Kaj je to, kar našemu telesu daje obliko, kar nas gane fizično in duhovno-iz česa so telo, duša in njun odsev?

Les Deux, konjski telesi brez življenja ležita med kovinskimi palicami, trupli sta navidezno izolirani drugo od drugega, kot da ju je nekdo odložil. Ko ju opazujemo v prostoru, pa privre na dan bojazen. Prava živalska dlaka približa njuno smrt v neizgovorljivo bližino, njuna invalidnost nakazuje način, kako sta živali umrli, njuna nameščenost pa na red. De Bruyckerova je med obsežnim raziskovanjem naletela na vojne slike padlih vojakov in njihovih konjev, ki jih je ovekovečila kot občeveljaven, brezčasen spomenik.

Medtem ko jo je podoba konja v preteklosti fascinirala sama po sebi, se je v njenem ustvarjanju sčasoma prevesila v emblem medčloveških odnosov. Tudi *my deer*, razkosan trup mlade srne, se poigrava z angleškim enakozvočjem *my deer (moja srna)* in *my dear (moj dragi)*. Pogled na mrtvo je razumljiv brez besed, vtis pa se dobesedno zaleze pod kožo.

Mučeno telo je bilo in ostaja emblematično za smrt žrtve. V seriji *Jelle Luiwaard* je umetnica iznakazila moška telesa. Brezglava, iznakažena, a obenem nežna in zadržana telesa v enajstih različnih pozah ovijajoč se drogov, s katerimi je umetnica predelala brutalne podobe iznakaženosti iraške vojne. Ob tem neizogibno pomislimo na podobe križanja. Namesto kronološkega križevega pota vidimo nežne slike kot spoštljivo študijo grozljivega, vseprisotnega ciklusa trpljenja.

The Wound je obširna serija, poimenovana po istanbulskem fotografskem albumu iz 19. stoletja. V njej so podobe žensk v narodnih nošah, ki skozi obleko kažejo veliko brazgotino na trebuhu. Brazgotine so posledica carskih rezov ali operacij tumorjev. V seriji se nahajajo tudi fotografije hermafroditov s podrobnimi prikazi njihovih genitalij, obravnava pa tudi obrezovanje. Skrita v posebnem, zaščitenem prostoru, visi *Wound I* in vzbuja mnogo asociacij: od koitalnega stvarjenja življenja, izročnosti človeške seksualnosti, pa do potrebe po zaščiti in ranljivosti, bistvenosti vsake eksistence.

Serija *Actaeon* predstavlja umetničino interpretacijo Ovidovih Metamorfoz, pogostega umetnostnozgodovinskega antičnega motiva. Acteon, padli junak zgodovine, opazuje Diano in njene nimfe med kopanjem v gozdu, kar jih tako razkači, da ga spremenijo v jelena. Acteon pobegne, vendar ga zasledujejo njegovi lovski psi, ki ga na koncu tudi raztrgajo in požrejo. Medtem ko se v mnogih velikih delih umetnostne zgodovine dogajanje osredotoča na prestrašeno boginjo Diano (zaradi voajerskega pogleda lovca na kopalke), pa De Bruyckerova prikaže preostanek prepovedanega užitka: rogovje spremenjenega moškega. Jelenovo rogovje simbolizira različne pomene, ki se med seboj dopolnjujejo. Jeleni z njim imponirajo in se z njim bojujejo za samice. Lovcem služi kot trofeja njihovega lovskega uspeha. Krvavo, ranjeno in prevezano pa je rogovje oropano vsakršnega moškega ponosa in postane simbol nepotrebnega nasilja.

„Liggende“ (ležeča) je priljubljen in pogosto upodabljan motiv v umetnosti, večinoma gre za ležečo žensko, ki se v udobnem položaju predstavlja z vsemi svojimi čari. Berlinde De Bruyckere se poigrava s tem poimenovanjem (*Liggende*), medtem ko prikazuje popolnoma drugačen motiv zgodovine krščanske umetnosti. Razkosano telo položi na pare, kot je Holbein leta 1551 drastično realistično upodobil Kristusa v naravni velikosti. Kot doprsje leži moško telo na laneni rjuhi, ker nima glave, je njegova minljivost tudi brez obraza, njegovo prosojno telo pa kaže sledi krvi, ki nakazuje na bolečino. Telo obdaja rogovje, odpadli simbol moške želje po udejstvovanju. Vejevje služi kot simbol življenja, katerega krhkost postane otipljiva skozi porsojnost voska. Odtis na pare položenega telesa je realističen, v svoji senzibilnosti pa obenem vznemirjujoč in očitajoč. Kdo ima pravico, da povzroča trpljenje, kdo ima pravico, da postavi življenje na kocko. *Ampak kaj pa je to, življenje?*, je vprašanje, ki se pogosto postavlja šele spričo smrti.

Skulpture Berlinde De Bruyckere svojo realističnost in eksistencialnost dosegajo zaradi izjemne detajliranosti, pa tudi zaradi svoje postavitve - na kovinske mize, lesene klopi, v rabljene muzejske vitrine ali pa na starinski tekstil, katerega šivi delujejo kot slabo zaceljene rane.

Aanéén-genaaid visi, sešita skupaj, na veliko previsoki pručki, brez moči in izčrpana, in se opira na medle roke z globoko sklonjeno glavo, ki nima obraza. Tudi *Z.T.* je iz tekstilnih delov telesa, ženski štrclji nog, vrženi čez palico, kot izrabljeni ovoji. Materiali, šivi, prava krzna, obenem pa belina podstavka vsebujejo pretekli čas in sugerirajo, da naj se že izkušeno ohrani.

Leibhaftig Berlinde De Bruyckere je razstava, ki materializira idejo človeškosti in pripoveduje o osamljenosti, ljubezni, krhkosti, razdrobljenosti ali pa elementarni povezanosti *stanja nezaščitene izpostavljenosti*.